

A szegedi színház sorsa.

— Alaptalan rémhírek az új színházgázgatóról. — Pekár Gyula államtitkár távirata. — Dr. Gaál Endre nyilatkozata. — Palágyi Lajos a színház törvényes igazgatója. — Kaphat-e Palágyi koncessziót? —

(Saját tudósítónktól.) A szegedi színház sorsáról, az új színházgázgatóról s a koncesszióról a rémhírek egész káosza forog már közszájon a színházlátogatók között. A sorozatos és tulzolt híresztelések Palágyi Lajos politikai múltjának színes magyarázataiból születtek s a nagyközönséget valóságos dilemma elé állították: vajjon mi történik ezután? Palágyi Lajos politikai múltja a Károlyi-éra időszakába esik s mint azt akkor más színházgázgatók is elkövették, a népszónok szerepe jutott neki. Az új színházgázgató pályázatával oly bírósági végzéseket nyújtott be a városhoz, amelyek a tanács előtt teljesen igazolták. Így történt, hogy a színházat, tekintve diszes színházgázgatói múltját, ő kapta meg.

A tanácsi határozatba azonban nem mindenki nyugodott bele. Almágyi Endre felebbezést nyújtott be, amit később visszavont s jobbnak látta a kecskeméti színházért pályázni. A felebbezés visszavonása után, hogy tovább is bizonytalanná tegyék az új színházgázgató helyzetét, újabb szenzációs hírek ütöttek tanyát a pletyka-körökben. Ezek az új hírek a koncesszió megadása, vagy meg nem adása körül forogtak s mint később kiderült, volt is némi alapjuk. Pekár Gyula kultuszügyi államtitkár távirata volt a koncesszió-híreknek a kuforrása, amelyek szerint az államtitkár megtagadta Palágyitól a koncessziót és ezzel aktuális lett újabb színházgázgató választása.

Mellékesen megjegyezzük, hogy Pekár Gyula államtitkárnak még a pályázat második kiírása idején szerepe volt a szegedi színház ügyében. Ajánlólevelet adott Mariházi-Kövér Miklós kecskeméti színházgázgatónak, aki tudvalegőleg szintén pályázott a színházra. Mint illetékes köröktől megtudtuk, Pekár Gyula államtitkár később újabb levelet intézett a hatóság egyik vezetőjéhez, amelyben azt írja, hogy csak azért adott ajánlólevelet Mariházinak, mert nem tudta, hogy Almágyi Endre is pályázni fog.

Pekár Gyula legújabb távirata bonyodalmas helyzetet teremtett a szegedi színház ügyében. Dr. Vasek Ernő kormánybiztos-főispán hétfőn délelőtti titkos tanácsülésen ismertette a város fejeivel a távirat szövegét. A titkos tanácsülésről pozitív hírek nem szivárogtak ki s ez volt az oka, hogy egyesek rémhíreket komponáltak. Azt terjesztették már, hogy Palágyit felfüggesztették, mert nem kapta meg a koncessziót s nemsokára új pályázatot ír ki a tanács.

Az alaptalan feltevések s az össze-vissza feketített színházi kréta tisztázása végett munkatársunk felkereste hivatalában dr. Gaál Endre kultúratanácsost, aki a kérdésre a következőket mondotta:

— A tanács a törvény követelményeinek betartásával adta oda Palágyi Lajosnak a színházat, így azt csak a törvényes rend betartásával lehet visszavonni. Palágyi bírósági végzéseket mutatott be nekünk, amelyek tisztázzák politikai szereplését. Később tudtuk meg, hogy osztályellenes izgatás miatt is folyik ellene eljárás, amely a Károlyi-uralom idejéből ered, ebből azonban nem lehet kommunista-vádakat kovácsolni. Erre a vádra vonatkozólag Palágyi bemutatta a miskolci ügyészség táviratát, amelyben jelzik, hogy a vádak nagyrésze hamis adatokra van alapozva. Palágyi igazolt színházgázgató, a színházgyűlés tagja, koncessziója van Miskolcra, ahol még mindig játszik a társulata.

— Ami Pekár Gyula sürgönyét illeti, abban az áll, hogy vegyük fontolóra a dolgot, mert Palágyinak nem ad, azaz nem fog adni koncessziót. Ez még nem jelenti azt, hogy Palágyi nem kapott koncessziót, mert ezt még mindig megkaphatja. Palágyi továbbra is szegedi színházgázgató marad. A koncesszió megszerzéséhez a tanácsnak semmi köze nincs, az kizárólag Palágyi dolga. Ha nem tudja az engedélyt megszerezni s a szerződés szerinti időben nem kezdi meg az előadásokat, elveszti kaucióját, a százezer koronát.

— Viszont a tanács sem szégheti meg visszavonás által a megkötött szerződést,

mert akkor a pöröknek egész lavinája omlhatna a városra, amennyiben a szerződött tagok az új színházgázgatót, az pedig a várost pörölné. Le kell szögezmem, hogy azok a hírek, amelyek Palágyi felfüggesztésére s holmi új pályázatra vonatkoznak, teljesen alaptalanok s csak a közönség megzavarására, izgatására valók. Palágyi, mint mondtam, szegedi színházgázgató s a koncessziót megszerezheti, akár augusztus utolsó napján is.

Dr. Gaál Endre nyilatkozata teljesen tájékoztatja a közönséget a tanács álláspontjáról. A hangsúly a törvényes formák betartásán van, amely szerint Palágyi csak akkor veszti el jogait, ha nem tesz eleget szeptember elsejéig a szerződésben vállalt kötelezettségeinek. Ebben az esetben az új színházgázgató elveszti a százezer korona kauciót.

A tanács nyilatkozatához nincs sok meg-

A csonka kerületek képviselői.

— A kisgazdák ellenzik a belügyminiszter javaslatát. —

Budapest, május 11. A nemzetgyűlés csütörtöki ülését, amelyen a csonka kerületekről beadott belügyminiszteri törvényjavaslatot fogják tárgyalni, olyannak tekintik, amelyen meg fog történni a pártok erőmértéke. Főképpen a kisgazdák ellenzik a belügyminiszter javaslatát, de van a Háznak több olyan tagja is, aki tisztán elvi szempontból helyteleníti, hogy igazolt képviselőt meg lehessen fosztani mandátumától. A kisgazdák azt mondják, hogy ebben a felfogásban gróf Apponyi is osztozik velük. Hangoztatják azonban, hogy bármilyen eredménye legyen is a szavazásnak, az a kormány helyzetét nem érinti és nevezetesen nem érinti a belügyminiszter állását.

A keresztény nemzeti egyesülés pártjának értekezlete.

Budapest, május 11. A keresztény nemzeti egyesülés pártja Haller István közoktatásügyi miniszter elnökletével képviselői értekezletet tartott, amelyen a képviselők mindenekelőtt bizonyos függő ügyeket tárgyaltak. Így a többiek között a Lingauer interpellációnak elintézését sürgették. Foglalkozott a párt az ipari cikkek árának még mindig emelkedő tendenciájával, amelynek letörésére a párt az árdragításról szóló törvényjavaslatnak minél rövidebb határidőn belül való letárgyalását követeli. Ugyanezzel kapcsolatban követeli a párt az árvizsgáló-bizottság revízióját vagy megszűnését, mert működésében inkább az árfelemelés érvényesül, mint az árszabályozás. A párt ezen a héten fogja megejteni a jelöléseket a tiszántúli kerületekben, amely célból Haller István elnökletével a párt egy 6 tagú bizottságot küldött ki.

Indítvány a sajtóról.

Budapest, május 11. Lingauer Albin nemzetgyűlési képviselő indítványt jegyzett be a sajtóról. Az indítvány a következőket tartalmazza:

Mondja ki a nemzetgyűlés, hogy a sajtót ezután is a legmesszebbmenő védelemben kívánja részesíteni, de viszont már eleve megrogzítja azt a felfogást, mintha a sajtószabadság alatt azt értenék, hogy a sajtó számára egyáltalán nem léteznek tilalomfák. A közelmúlt tapasztalatai azt mutatják, hogy a sajtó egyrésze többé-kevésbé visszaélt a kezébe adott óriási hatalommal, éppen ezért indítványozza, hogy a nemzetgyűlés mondja ki, hogy a sajtószabadságot úgy értelmezzék, hogy ez szent és érinthetetlen mindaddig, amíg a közlemények az állam létérdekének, a hazához való hűségnek, a nemzeti érzésnek, a tiszta erkölcsnek és a becsületes jóhiszeműségnek mindenkire egyaránt kötelező korlátait túl nem lépi. A nemzetgyűlés messzebbmenő fegyelmi körrel felruházott sajtókamara felállítását kívánja, valamint a lapkiadók jogainak és kötelezettségeinek pontos körülírását, a lapindítás és a lapkiadás feltételeinek megszigorítását és a lapok példányszámának, üzleti elikájának és

jegyzésének. Annyi bizonyos, hogy Mariházi Miklós érdekében ajánlások történtek, éppen olyan eredménytelenül, mint Miskolcon Komjáthy érdekében. A tanács az igazoló hivatalos irások alapján adta bérbe a színházat Palágyi Lajosnak, aki hihetőleg illetékes helyen megszerzi a színházgázgázhoz szükséges koncessziót. De erre augusztus utolsó napjáig várni, mint dr. Gaál Endre kijelentette, nem lehet, nem szabad, mert mégis előállhat az a helyzet, hogy Palágyi nem kapja meg a szükséges koncessziót. Akkor pedig igazgató nélkül fog állni a szegedi színház, amelyet szeptember elsején meg kell nyitni. Azért tehát szükséges, hogy a tanács is érdeklődjék illetékes helyen és legyen rajta, hogy választásának érvényt is szerezzen, egyben Palágyi Lajos, akivel a szerződést már megkötötte, záros határidő alatt kötelezze a koncesszió bemutatására.

jövedelmi források korrektségének bírói ellenőrzését, végül a kiadó és hírlapíró jogviszonyainak úgy gazdasági vonatkozásokban, mint a szellemi munka terén pontos rendezését. Mindezekért indítványozza, hogy utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt arra, hogy ezeknek a szempontoknak figyelembevétele mellett készítsen a sajtó szabályozásáról törvényjavaslatot és azt 60 nap alatt terjessze be a nemzetgyűlésnek.

HIREK

A cipő olcsóbbodása várható

— Bőrbeszerzés hatósági támogatással. —

(Saját tudósítónktól.) Rákos Árpád szegedi bőrkereskedő a napokban tíz mázsa talpbőrt hozott a városba a polgármester és a tanács támogatásával. A bőrt a Plunder és Pollák leitmeritzi bőrgyárostól hozatta és tekintettel a cseh valutaárcsúszás különbözetre, azonkívül a fuvardíjvámköltség és a 6 és fél százalékos netto haszonrészesedésre, kérte az árvizsgáló-bizottságtól, hogy a talpbőr árát különként 400 koronában állapítsa meg. A talpbőr önköltségi áron 380 koronájába van Rákosnak. Az árvizsgáló-bizottság hétfőn délután tartott ülésében a kért 400 koronás egységárat nem hagyta jóvá, hanem leszállította azt 350 koronára.

Mindenben helyeseljük az árvizsgáló-bizottságnak eme határozatát, csak azt nem értjük, hogy a tanács és a polgármester miért támogatnak egy olyan behozatali akciót, melynek költségei a napiárakon felül állnak és melynek perfektuálása az árak újabb drágulását vonná maga után? Bizonyára csak a szükséges informatív tájékozódást felejtették el megtenni az illető cikk napiárfolyama körül megfelelő szakértői felvilágosítás után, egyébként nem részesíthettek volna egy mindenképpen előnytelen üzletet hatósági támogatásban.

Az üggyel kapcsolatban érdeklődtünk néhány bőrkereskedőnél a bőregységárak iránt. Megtudtuk, hogy bőrárut Budapesten már rengeteget lehet kapni, mióta az olasz behozatal megnyílt, egyelőre azonban még lanya a kereslet bőrárak után, mivel napról-napra esnek az árak és még folyton újabb és állandóbb áresés várható e cikkekben. Ma 130 korona kvadrátja egy finom minőségű sevrőbőrnek, a finom minőségű bokszbőr kvadrátja 130—150 korona; a legfinomabbat 170 koronáért már meglehet kapni. A talpbőr 340—360 korona különként, de a legfinomabb minőségű, ugynevezett krupón talpbőr is kapható 400 koronáért.

Ezek az árak azonban előreláthatólag a nagy kínálat következtében esni fognak és így a nyersanyag árzuhanása magával fogja vonni a cipőárak leszállását is, ami egy-két hónapon belül jelentékenyen érezhető lesz. Még olcsóbb lehetne, ha Magyarország nem lenne abban a szerencsétlen helyzetben, hogy — többek között — a legtöbb bőrgyára is éppen megszállott, vagy lekapcsolt területen fekszik. Hogy többet ne említsünk, a zágrábi bőrgyáron kívül, mely az egész monarchiát ellátta, nélkülözünk kell az érsekújvári, kolozsvári, temesvári, pécsi és a lipótszentmiklósi (ahol több mint 24 gyár van) bőrgyárakat, melyek békében messzele-

Aranyat, briliánst, ékszereket, platinát

minden mennyiségben legmagasabb áron vásárolok

FISCHER K. ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ

Korzó-kávéház mellett. 341